

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Інститут мистецтв
КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС

для студентів

Напряму підготовки – 6.020204 «Музичне мистецтво»

Освітнього рівня – першого «бакалаврського»

Освітньої програми «Музичне мистецтво»

Київ - 2018

Розробник:

Гаркуша Людмила Іванівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі: **Соболь Н.В.** старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Романенко А.Р. доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Бутенко Т.М. викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Тітович В.І. доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Беренбейн І.С. доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Гумінюк С.П. викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності

Протокол від 05.08 2018 року № 10

Завідувач кафедри _____ (Т. Б. Каблова)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми
(керівником проектної групи)

025.00.03 Інструментальне виконавство (фортепіано)

(назва освітньої програми)

6.08.2018 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи) _____ (О. М.Олексюк)
(підпис)

на 20__/___ Робочу програму перевірено

____.____.2018 р.

Заступник директора _____ (А.О. Таранник)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

II. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»

(на базі ОКР «Молодший спеціаліст» 2 роки навчання)

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Вид дисципліни	<i>Нормативна</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>4/120</i>	
Курс	<i>III</i>	
Семестр	<i>5</i>	<i>6</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>4</i>	
Обсяг кредитів	<i>2</i>	<i>2</i>
Обсяг годин, у тому числі:		
Аудиторні	<i>19 годин</i>	<i>15 годин</i>
Модульний контроль	<i>4 години</i>	<i>2 години</i>
Семестровий контроль	<i>-</i>	<i>30 годин</i>
Самостійна робота	<i>37 годин</i>	<i>13 годин</i>
Форма семестрового контролю	<i>-</i>	<i>екзамен</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Концертмейстерський клас» входить до курсу спеціальних дисциплін.

Робоча програма навчальної дисципліни «Концертмейстерський клас» спрямована на методично-практичну підготовку майбутнього вчителя музики, шляхом упровадження інтегрованого підходу до опанування обсягу знань відповідно до вимог освітньо-професійної програми та освітньо-кваліфікаційної характеристики вчителя музичного мистецтва.

Мета курсу – формування концертмейстерської **компетентності** майбутнього вчителя музичного мистецтва та його підготовка до концертмейстерської діяльності в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.

Завдання навчального курсу:

- 1) забезпечення теоретичної і методичної підготовки студентів до концертмейстерської роботи в загальноосвітній школі;
- 2) накопичення музичного матеріалу (шкільний пісенний репертуар, вокальні, оперні та інструментальні твори) для проведення різноманітних форм урочної та позаурочної музично-просвітницької діяльності;
- 3) формування у студентів концертмейстерських умінь і навичок;
- 4) володіння грою в ансамблі;
- 5) формування технічно-виконавських навичок студентів (читання нот з аркуша та транспонування, підбір на слух музичного супроводу, ускладнення та спрощення фактури акомпанементу, імпровізування, почуття ансамблю тощо);
- 6) удосконалення й розвиток інтерпретаторських умінь студентів;
- 7) опанування специфіки добору дидактично доцільного музичного матеріалу для усвідомлення загально-естетичного та музичного розвитку школярів.

Вивчення дисципліни «Концертмейстерський клас» сприяє формуванню у студентів таких фахових та загальних **компетентностей**:

- **інструментально-виконавська** (вільне володіння музичним інструментом та здатність використовувати його у навчальній і концертно-виконавській діяльності; володіння навичками читання нот з аркуша.

- **Самоосвітня** (здатність до самостійної пізнавальної діяльності; самореалізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізації у фаховій діяльності).

- **Міждисциплінарний взаємозв'язок** засвоєння навчального курсу «Концертмейстерський клас» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок з таких дисциплін: основний музичний інструмент, класичний та естрадний вокал.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»

III курс							
№ тем	Назви теоретичних/практичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекційних	Семестровий контроль	Лабораторних Практичних	Модульний контроль
V СЕМЕСТР							
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: Теоретична та практична підготовка студентів до концертмейстерської роботи .							
1.1	Формування концертмейстерських навичок під час роботи над музичними творами різних жанрів, форм, стилів.	14	5			5	9
1.2.	Закріплення концертмейстерських умінь і навичок на шкільному репертуарі: спів під свій акомпанемент	13	4			4	9
	МКР	2				2	
	Разом	29	9			9	18
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ: 2 Опанування виконавських завдань концертмейстерської роботи: удосконалення технічних навичок для якісного володіння музичною фактурою творів.							
2.1	Підвищення рівня професійної підготовки студентів для кваліфікованої концертмейстерської роботи: покращення техніки читання нот з аркуша, транспонування шкільних пісень, імпровізація, спрощення та ускладнення фактури.	14	5			5	9
2.2	Елементи концертмейстерської роботи: зміст, композиційна структура, характер фактури акомпанементу вок. та інстр. творів. Гра в ансамблі.	15	5			5	10
	МКР					2	
	Разом	31	10			10	19
	Усього за V семестр	60	19			19	37

VI СЕМЕСТР
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3:

Удосконалення та закріплення піаністично-технічних навичок концертмейстера.

3.1	Ескізна робота над акомпанементом вокальних творів: почуття ансамблю. Слухання себе і соліста, накопичення репертуару.	7	4			4		3
3.2	Поступове ускладнення репертуару при читанні з аркушу, транспонуванні. Підбір по слуху.	6	3			3		3
	МКР	1					1	
	РАЗОМ	14	7			7	1	6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4:

Виконавська концертмейстерська майстерність в різностильових вокальних та інструментальних творах.

4.1	Формування активної творчої ініціативи, самостійності у вирішенні творчих завдань, критичного відношення до своєї роботи.	7	4			4		3
4.2	Акомпанування солісту та концертмейстерська робота з ним.	8	4			4		4
	МКР	1					1	
	Семестровий контроль				30			
	РАЗОМ	16	8		30	8	1	7
	УСЬОГО ЗА VI семестр	60	15		30	15	2	13
	УСЬОГО ЗА III курс	120	34		30	34	6	50

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Теоретична та практична підготовка студентів до концертмейстерської роботи.

Тема 1.1 Формування концертмейстерських навичок під час роботи над музичними творами різних жанрів, форм, стилів.

Розвиток піаністичних навичок, слухового контролю, використання педалізації з урахуванням характеру, жанру та стильових особливостей музичних творів. Засвоєння професійних навичок акомпанементу, ознайомлення з фактурними особливостями класичного романсу, українських вокальних творів, особливостями акомпанементу дитячої пісні, специфіка читання з аркуша сольних та ансамблевих творів.

Основна література: 1-7

Додаткова література: 1-16

Тема 1.2. Закріплення концертмейстерських умінь і навичок на шкільному репертуарі: спів під свій акомпанемент

Підвищення рівня професійної підготовки майбутніх педагогів – музикантів, розширення їх музичного світогляду, розкриття творчих можливостей кожного.

Розвиток виконавських здібностей. Оволодіння навичками ансамблевої гри: вміння слухати свого партнера; узгоджувати з ним виконання твору в єдиному темпі, вміння швидко орієнтуватися в нотному тексті. Відчуття динамічної, ритмічної та художньої цілісності твору. Вміння виділяти головне і другорядне.

У процесі вивчення музичного твору шкільного репертуару – вирішувати завдання загальної організації студентів, розвиток їх самостійності та ініціативності, пропонувати нескладних творів для самостійного вивчення. Виховувати виконавські навички, домагаючись продуманого та яскравого виконання ансамблевого твору. Вивчення дитячого репертуару на заняттях з концертмейстерського класу передбачає опанування сучасних стилів на основі вивчення та осмислення різноманіття ритмічних схем та формул танцювальної музики.

Основна література: 1-7

Додаткова література: 1-16

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Опанування виконавських завдань концертмейстерської роботи: удосконалення технічних навичок для якісного володіння музичною фактурою творів.

Тема 2.1. Підвищення рівня професійної підготовки студентів для кваліфікованої концертмейстерської роботи: покращення техніки читання нот з аркуша, транспонування шкільних пісень, імпровізація, спрощення та ускладнення фактури.

Удосконалення техніки читання нот з аркуша зі складним ритмом, модуляцією. Транспонування шкільних пісень на 0,5 та 1 тон вгору і вниз. Імпровізація на задану тему зміненням ритмічної основи, фактури. Особливості звуковибудування в творах різних стилів, жанрів, форм. Закріплення навичок виконання пісні під власний супровід. Спрощення та ускладнення фактури акомпанементу, читання з аркуша більш складних за фактурою творів. Гармонізація мелодії з використанням елементів імпровізації, з'єднання одночасно мелодії та акомпанементу.

Додаткова література: 1-7

Додаткова література: 1-16

Тема 2.2. Елементи концертмейстерської роботи: зміст, композиційна структура, характер фактури вокальних та інструментальних творів. Гра в ансамблі.

Партія супроводу як рівноцінна частина твору, яка сприяє розкриттю його змісту. Зміст, композиційна структура, характер фактури акомпанементу вокальних та інструментальних творів розкриваються завдяки особливостям поетичного тексту, зв'язку слова та звуку. Вивчення чотириручних перекладів та творів для двох фортепіано різних стилів і жанрів. Гра в камерному інструментальному ансамблі (скрипка – фортепіано). Гра в ансамблі народних музичних інструментів.

Додаткова література: 1-7

Додаткова література: 1-16

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

Удосконалення та закріплення піаністично -технічних навичок концертмейстера.

Тема 3.1 Ескізна робота над акомпанементом вокальних творів: почуття ансамблю, слухання себе і соліста, накопичення репертуару.

В ескізній роботі над творами вирішуються концертмейстерські завдання: розвиток почуття ансамблю, вміння водночас слухати себе і сольну партію та контролювати звучність акомпанементу долати труднощі супроводу. Вивчення відносно нескладних творів різних стилів, епох, композиторів. Вивчення фортепіанних партитур та клавірних перекладів.

Додаткова література: 1-7

Додаткова література: 1-16

Тема 3.2 Поступове ускладнення репертуару при читанні з аркуша, транспонуванні. Підбір по слуху.

Вільне читання нотного тексту з листа. Самостійне та під контролем викладача ознайомлення з різною музичною літературою, накопичення виконавського репертуару, розширення музичного світогляду. Поступове ускладнення репертуару при читанні з аркуша. Попереджати взором процес гри, бачити весь текст. При читанні нотного тексту осмислювати його та виділяти головне, при цьому вносити жанрове різноманіття, стильові особливості.

Володіти принципами партнерства, розширене бачення (виконання не тільки акомпанемента, а також партій), неперервності виконання. Навички читання 3-х строкового тексту. Навички перерозподілу голосів, додавання басів, інших нот та інших засобів покращення звучання, стимулюючи творчу фантазію. При читанні з листа та транспонуванні можливе спрощення фактури: не виконуються підголоски та мелізми, полегшуються та переміщуються акорди і т.д. при підборі по слуху на першому етапі оцінюються стилістичні та жанрові особливості, виділяються головні елементи супроводу. На 2-ому етапі твір фактурно оформлюється. Потім на основі жанрових особливостей збагачується звучання мелодії у правій руці: додаються підголоски, подвійні ноти. Партія лівої руки поділяється на бас та акорд, або розкладається на гармонічні фігурації. Вміння самостійно підібрати мелодію та розвернутий акомпанемент до неї, вміння виконати пісню в різних тональностях продиктовано практичною діяльністю музиканта концертмейстера.

Додаткова література: 1-7

Додаткова література: 1-16

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

Виконавська концертмейстерська майстерність в різностильових вокальних та інструментальних творах.

Тема 4.1 Формування активної творчої ініціативи, самостійності у вирішенні творчих завдань, критичного відношення до своєї роботи.

Поєднання музично-художнього та технічного розвитку, поступовість та послідовність накопичення знань, умінь та навичок, виховання самостійності студентів, їх творчої ініціативи, критичного відношення до своєї роботи. Насиченість учбового репертуару різних жанрів та стилів надає позитивну ситуацію для вивчення, порівняння, систематизації музичного матеріалу. Важливим етапом роботи в концертмейстерському класі є виконавська концертна практика. Концертні виступи в різній формі корисні для набуття у студентів виконавської впевненості, самостійності, здійснення творчих задумів.

В завдання самостійних занять входить набуття комплексу концертмейстерських навичок (читання з листа, транспонування, акомпанування своєму співу, співу вокаліста (другого студента), акомпанемент по слуху, робота над виконавськими прийомами та вивчення музичної літератури класичного, народного, естрадного та дитячого (шкільного) репертуару.

Додаткова література: 1-7

Додаткова література: 1-16

Тема 4.2 Акомпанування солісту та концертмейстерська робота з ним.

Музично-виконавські навички акомпанемента. Формування вмінь слідувати динаміці соліруючої мелодії, виконувати агогічні відтінки, впевнено тримати партнера у заданому темпі, створювати ритмічну пульсацію. Поєднання виконання акомпанемента з підспівуванням вокальної партії. Формування виконавського вміння акомпанувати солісту-партнеру. Вивчення творів різних стилів, епох, композиторів.

Додаткова література: 1-7

Додаткова література: 1-16

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	9	9	10	10	7	7	8	8
Робота на практичних заняттях	10	9	90	10	100	7	70	8	80
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10
Контрольне модульне прослуховування	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	134	-	145	-	112	-	123
Максимальна кількість балів		279				235			
Розрахунок коефіцієнта		-				Усього за період роботи до екзамену 514 балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 8,56); екзамен - 40 балів.			

6.2 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

V семестр

№	Зміст завдання	К-сть годин	Літера-тура	Академічний контроль	Бали
1	Тема 1.1 Формування концертмейстерських навичок під час роботи над музичним твором різних жанрів, форм, стилів.	9	Ноти	Контроль на практичному занятті	5
2	Тема 1.2. Закріплення концертмейстерських умінь і навичок на шкільному репертуарі: спів під свій акомпанемент.	9	Ноти	Контроль на практичному занятті	5
3	Тема 2.1 Підвищення рівня професійної підготовки студентів для кваліфікованої концертмейстерської роботи: покращення техніки читання з аркушу, транспонування шкільних пісень, імпровізація, спрощення та ускладнення фактури.	9	Ноти	Контроль на практичному занятті	5
4	Тема 2.2 .Елементи концертмейстерської роботи: зміст, композиційна структура, характер фактури акомпанементу вокальних та інструментальних творів. Гра в ансамблі	10		Контроль на практичному занятті	5

VI семестр

5	Тема 3.1 Ескізна робота над акомпанементом вокальних творів: почуття ансамблю, слухання себе і соліста, накопичення репертуару.	3	Ноти	Контроль на практичному занятті	5
6	Тема 3.2 Поступове ускладнення читання з аркушу, транспонуванні.. Підбір по слуху.	3	Ноти	Контроль на практичному занятті	5
7	Тема 4.1 Формування активної ініціативи, самостійності у вирішенні творчих завдань, критичне відношення до своєї роботи.	3	Ноти	Контроль на практичному занятті	5
8	Тема 4.2 Акомпанування солісту та концертмейстерська робота з ним.	4	Ноти	Контроль на практичному занятті	5
	Усього	50			40

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

№	Модульна контрольна робота 1	Критерії оцінювання		Бали
1.	Практичне виконання: концертмейстерська досконалість у вокальних та інструментальних творах світової класики та українського репертуару	Своєчасність виконання	1	5
		Повний обсяг виконання	1	
		Якість виконання	1	
		Креативний підхід	1	
		Ініціативність	1	
2.	Прослуховування: під час роботи в класі дотримання основних етапів вивчення фактури акомпанементу.			8
3.	Формування навичок концертмейстерської гри.			6
4.	Взаємозв'язок технічних і художньо - музичних завдань, почуття ансамблю.			6
Максимальна кількість балів				25
№		Критерії оцінювання		Бали
1.	Практичне виконання творів, що передбачено робочим планом студента: вокальні та інструментальні твори світової класики та українського репертуару.	Своєчасність виконання	1	5
		Повний обсяг виконання	1	
		Якість виконання	1	
		Креативний підхід	1	
		Ініціативність		
5.	Відкрите прослуховування (МК) вільне володіння концертмейстерськими навичками у процесі			6

ансамблевого виступу.			
6.	Опанування драматургією музичного образу та концептуального мислення у вокальних та інструментальних творах.		6
7.	Реалізація виконавського задуму інтерпретації музичного образу, почуття ансамблевого мислення і творчої єдності з виконавцем – солістом.		8
Максимальна кількість балів			25
№	Модульний контроль 3	Критерії оцінювання	Бали
1.	Практичне виконання вокальних творів (арії, романси) та інструментальної ансамблевої музики	Своєчасність виконання	8
		Повний обсяг виконання	
		Якість виконання	
		Креативний підхід	
9.	Прослуховування під час роботи в класі: розкриття індивідуального розуміння художнього музичного образу у вокальних та інструментальних творах.		8
10.	Коригування концертмейстерських виражальних засобів та звукового і технічного результату.		9
Максимальна кількість балів			25
№	Модульна контрольна робота 4	Критерії оцінювання	Бали
1.	Практичне виконання концертмейстерських творів з індивідуального плану студентів: арії, романси світової	Своєчасність виконання	1
		Повний обсяг виконання	1
		Якість виконання	1
		Креативний підхід	1
			6

	класики, український репертуар.	Ініціативність	1	
11.	Відкрите прослуховування (екзамен): опанування рівня володіння концертмейстерськими навичками, артистичне виконання музичного твору, оригінальність та зрілість інтерпретаторського мислення.			6
12.	Відтворення вокального та інструментального твору у відповідності до стилю художньо-виразної досконалості.			7
13.	Коригування звукового художньо - образного результату.			5
Максимальна кількість балів				25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Екзамен - виконання 2-х різностильових творів (фортепіанний ансамбль або дует – скрипка, фортепіано), другий – вокально-інструментальний ансамбль (арії, романси та пісні у супроводі фортепіано). Інша форма заліку – відкритий концертний виступ. Студент також повинен прочитати незнайомий твір з аркуша та транспонувати.

6.5. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 - 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 - 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 - 68
Незадовільно	0 - 59

**7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»
ОКР «Бакалавр», III курс,**

Аудиторні (практичні заняття) – 34, самостійна робота – 5. Мод. контроль – 6. Семестровий контроль – 30

V семестр

VI семестр

Модулі	V семестр				VI семестр			
	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
Назва модуля	Теоретична та практична підготовка студентів до концертмейстерської роботи.		Опанування виконавських завдань концертмейстерської роботи: удосконалення технічних навичок для якісного володіння музичною фактурою творів.		Удосконалення та закріплення піаністично - технічних навичок концертмейстера.		Виконавська концертмейст.. майстерність в різностильових вокальних та інструментальних творах.	
Кількість балів за модуль	134		145		112		123	
Заняття	1 – 5	6 – 9	10 – 14	15 – 19	1 - 4	5 - 7	8 – 11	12 - 15
Лабораторні								
Семінарські								
Практичні	5	4	5	5	4	3	4	4
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Тема 1.1 Формування концертмейстерських навичок під час роботи над музичними творами різних жанрів, форм, стилів		Тема 2.1 Підвищення рівня професійної підготовки студентів для кваліфікованої концертмейстерської роботи: покращення техніки читання нот з аркуша, транспонування шкільних пісень, імпровізація, спрощення та ускладнення фактури.:		Тема 3.1 Ескізна робота над акомпанементом вокальних творів: почуття ансамблю, слухання себе і соліста, накопичення репертуару.		Тема 4.1 Формування активної творчої ініціативи, самостійності у вирішенні творчих завдань, критичного відношення до своєї роботи.	

	Тема 1.2 Закріплення концертмейстерських умінь і навичок на шкільному репертуарі: спів під свій акомпанемент.		Тема 2.2 Елементи концертмейстерської роботи: зміст, композиційна структура, характер фактури вокальних та інструментальних творів. Гра в ансамблі		Тема 3.2 Поступове ускладнення репертуару при читання з аркушу, транспонуванні. Підбір по слуху.		Тема 4.2 Акомпанування солісту та концертмейстерсь ка робота з ним.	
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	5	5
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 25		Модульна контрольна робота 25		Модульна контрольна робота 25		Модульна контрольна робота 25	
Усього за період роботи до екзамену – 514 Коефіцієнт 8, 56								

8. ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

АРІЇ

Бах І.С.
Бах І.С.

Арія з кантати № 21 «Seufzer, Tränen».
Арія альты з ораторії «Страсті за Матфієм».

- Бетховен Л.В. Арія Флорестана з опери «Фіделіо»
- Бородін О. Арія Кончака з опери «Князь Ігор». Арія Князя Ігоря з опери «Князь Ігор».
- Верді Дж. Арія Джильди з опери «Риголетто» («В храм я вошла...»).
Пісенька Герцога з опери «Риголетто».
Арія Жермона з опери «Травіата» («Ты забыл край...»).
- Глюк Х.В. Арія Орфея з опери «Орфей та Евридика».
Арія Паріса з опери « Паріс і Єлена».
- Глінка М. Арія Сусаніна з опери «Іван Сусанін».
- Гуно Ш. Балада Маргарити з опери «Фауст».
- Даргомижський О.Каватина князя з опери «Русалка». Аріозо Наташі з опери «Русалка».
- Данькевич К. Монолог Богдана з опери «Богдан Хмельницький».
- Майборода Г. Аріозо Милани з опери «Милана».
Арія Олекси з опери «Арсенал».
- Моцарт В.А. Арія Керубіно з опери «Весілля Фігаро».
- Лисенко М. Аріозо Тараса з опери «Тарас Бульба».
Лисенко М. Арія Петра з опери «Наталка Полтавка». Пісня Наталки з опери «Наталка Полтавка».
Прокоф'єв С. Пісня Дівчини з кантати «Олександр Невський».
- Пуччіні Д. Арія Мадам Батерфляй з опери «Чіо- Чіо Сан».
- Пуччіні Д. Арія Рудольфа з опери «Богема».
- Сен-Санс К. Арія Даліли з опери «Самсон і Даліла».
- Скарлатті А. Арія «Ах, нет сил сносить терзанья...».
- Рахманінов С. Романс молодого цигана з опери «Алеко».
Каватина Алеко з опери «Алеко».
- Рубінштейн А. вір. І Тургенєва Балада («Перед воеводой молча он стоял».
- Римський – Корсаков М. Пісня Левка з опери «Майская ночь».
Чайковський П. Аріозо Германа «Прости, небесное создание» з опери «Пікова дама».
Аріозо Іюланти з опери «Іюланта».
Пісня Наташі «Соловушка в дубравушке» з опери «Опричник».
Аріозо Онегіна з опери «Євгеній Онегін».
Аріозо Куми з опери «Чародійка».

РОМАНСИ ВСЕСВІТНІХ АВТОРІВ

- Аляб'єв О. Вибрані романси і пісні у супроводі фортепіано.
- Балакіревіч І. Вір. Кольцова «Обойми, поцелуй».
Вір. Арсен'єва «Баркарола».
Вір. Лермонтова «Слышу ли голос твой».
- Бородін О. Вір. Пушкіна «Для берегов Отчизны дальней». «Спящая княжна».
- Брамс І. «Ранок». «Пісня дівчини». «В зеленых ивах дом стоит».
«Как сирень расцветает любовь моя». «Ода Сафо».
- Булахов П. «Не пробуждай воспоминаний». «И нет в мире очей».
Вір. Ленського «Девница – красавица». «Гори, гори, моя звезда».
- Варламов М. Вибрані романси і пісні для голосу у супроводі фортепіано. – М.: Музыка, 1984.
- Гурільов О. Вір. Губерга «Сердце - игрушка».
Вір. Дьякова «Воспоминание».
Вір. В'яземського «Радость – душечка, красна-девица».
Вір. Кольцова «Разлука», «Отгадай, моя, родная», Грусть девушки».
Вір. Берга «Право, маменьке скажу».

- Вір. Сільського «Улетіла пташечка», «Гори, звездочка, блистай, ясная».
- Вір. Макарова «Колокольчик».
- Вір. Лермонтова «И скучно, и грустно».
- Вір. Грекова «Вьется ласточка сизокрылая».
- Вір. Люберецького «Домик – крошечка».
- Вір. Полежаєва «Сарафанчик».
- Гріг Е. Вір. Гейне «Стара пісня». «Восени»,
- Вір. Андерсена «Люблю тебе». «Троянди».
- Глінка М. Вір. Баратинського «Не искушай меня без нужды».
- Вір. Жуковського «Бедный певец».
- Вір. Пушкіна «Не пой, красавица, при мне».
- «В крови горит огонь желанья». «Я помню чудное мгновенье».
- «Я здесь, Инезилья».
- Вір. народные «Ах, ты душечка, красна девица».
- Вір. Забіли «Не щебечи, соловейку». «Гуде вітер».
- Вір. Голіцина «Забуду ль я». «Скажи зачем».
- «Сомнение» «К ней». «Не говори, что сердцу больно».
- Дебюссі К. «Зоряна ніч». «Фантоші».
- Дюбюк А. «Улица, улица».
- Даргомижський О. Вір. Пушкіна «В крови горит». «Ночной зефир, струит эфир».
- «Мне грустно».
- Вір. Дельвіга «Шестнадцать лет».
- Вір. Лермонтова «И скучно, и грустно».
- Вір. Курочкіна «Червяк», «Расстались гордо мы».
- Вір. Н. Язикова «Влюблен я, дева – красота».
- Вір. Вейнберга «Титулярный советник».
- Кюї Ц. Вір. Пушкіна «Царскосельская статуя». «Ты и Вы».
- Вір. Немировича – Данченка «Коснулась я цветка».
- Массне Ж. «Ти відкрий очі блакитні». «Елегія». «Слезы Шарлотты» з опери «Вертер».
- Мокроусов Б. Вір. Алімової «Хороши весной в саду цветочки».
- Вір. Ісаковського «Одинокая гармонь».
- Мусоргський М. Вокальний цикл «Детская».
- Рахманінов С. У врат обители святой.... Увял цветок...
- О, нет, молю, не уходи!.. Соч.4 № 1. Утро. Соч.4 №2.
- Полюбила я на печаль свою... Соч.8 № 4
- Не пой, красавица... Соч.4 №4. Сон. Соч.8. №5
- Сирень. Соч. 21 № 5. Островок. Соч.14. №2.
- Я был у ней... Соч 14 №3. Здесь хорошо... Соч.21 №7.
- Как мне больно.... Соч.21 №12.
- Вчера мы встретились. Соч.26 №13.
- Романсы. Полное собрание - М. Музыка, 1967
- Римський – Корсаков М. Вір. Кольцова «Пленившись розой, соловей...»
- Вір. Пушкіна «На холмах Грузии».
- Вір. Майкова «О чем в тиши ночей».
- Вір. Гейне «Когда гляжу в твои глаза».
- Вір. Толстого А. «Запад гаснет в дали бледнорозовой»
- «То было раннею весной». «Октава».
- «Не ветер, вея с высоты...».
- Чайковський П. Вір. Фета «Я тебе ничего не скажу».
- Вір. Мея «Нет, только тот кто знал».
- «Хотел бы в единое слово».
- Вір. Апухтіна «Забыть так скоро».

- Вір. Романова «Растворил я окно».
 «Ночь». «Серенада Дон Жуана».
 «Зачем». «Я ли в поле да не травушка была».
 «Нам звезды кроткие сияли».
 Вір. Толстого А. «На нивы желтые». «Не верь,
 мой друг». Вір. Чайковського М. «Страшная минута».
 Шуман Р. «Посвящение» из цикла Мирты. Цикл пісень, тв.25
 Пісні та романси, тв.27. /Собрания вокальных сочинений/
 Песни для голоса с фортепіано. –М: Музгиз, 1962
 Шуберт Ф. Вір. Мюллера «Форель». «Девушка и смерть».
 «Молодая монахиня». «Серенада».
 Штраус Р. «Посвящение». «Серенада».

ПІСНІ ІТАЛІЙСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

- Денца Л. вір. Р. Пальяре «Дивні очі»
 Каніо Е. вір. А. Каліфано «Закоханий солдат».
 Капуа Е. вір. В. Руссо «О, Марі».
 Куртіс Е. вір. Л. Бовіс «Не плач».
 Мельо В. вір. народні «Тірітомба».
 Гості П. вір. Л. Джіакомо «Марек'яре».
 Тальяфері Е. вір. Л. Бовіс «Страсть».

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ

- Вірші Т. Шевченка - Думи, мої...
 - Така її доля...
 - Сміються, плачуть солов'ї...
 - Ой, зійди, зійди...
 - Ніч яка місячна...
 - Стоїть гора високая...
 - Вечір на дворі...
 - Ой, по горі, по горі...
 - Ти казала прийди, прийди...
 - Українське весілля.
 - Чорнії брови.
 - Взяв би я бандуру...
 - Ой, під вишнею...

ПІСНІ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

- Шамо І. вір. Д. Луценка Києве мій.
 вір. М.Ткача Тільки в Києві.
 вір. В. Курінського Проводжала мати...
 вір. Д. Луценка Осіннє золото.
 Білаш О. вір. Д. Павличка Два кольори.
 вір. М. Ткача Ой, висока та гора... Ясени.
 Сніг на зеленому листі.
 Соняшник.
 вір. Б. Олійника Мелодія.
 Майборода П. Пісня про рушник. Моя стежина.
 вір. А. Малишка
 Філіпенко В. Синіві в дорогу

вір. М. Сингаївського
 Верменич В. Чорнобривці.
 вір. М. Сингаївського
 Сандлер О. вір. М. Сома Пливе Дніпро.
 Рожавська Ю. вір. М. Реви Летять, ніби чайки...
 Поклад І. вір. М. Ткача Моя Україна!
 Морозов О. вір. В. Крищенко Одна Єдина!

УКРАЇНСЬКИЙ РОМАНС

Бортнянський Д. «Гімн місяцю».
 Білаш О. «Минуле не вернуть».
 Веріковський М. «Все тобі», «Образ кохання».
 Гулак – Артемівський С. «Стоїть явір над водою».
 Данькевич К. «Пісня Олесі».
 Дичко Л. «Воля народу», «Спомин про літо».
 Єдличко О. «Гомін, гомін по діброві».
 Заремба В. «Дивлюсь я на небо».
 Кропивницький М. «Соловейко».
 Кос – Анатольський А. «Ой, ти дівчино з горіха зерня». «Я тебе кохаю».
 «Ой, піду я межі гори». «Ой, коли б я сокіл».
 «Солов'иний романс». «Ти не забудь».
 Колеса М. «Я марила всю нічку». «Два потоки».
 Косенко В. «Реве та стогне Дніпр широкий». «Колискова».
 «Вони стояли мовчки». «Мені сумно».
 «О, не дивуйсь». «Говори, говори».
 Лисенко М. «Айстри». «Нічого, нічого». «Минають дні».
 «Мені однаково». «Ой, одна я, одна».
 «Ой, не світи, місяченьку». «У сні я плакав».
 «Чого мені тяжко». «Ой, я нещасний».
 «Смутної провесни». «Чого ж вода каламутна».
 «Вогні горять». «Безмежнеє поле». «Садок вишневий».
 Людкевич С. «Таємниця». «Спи, дитинко моя».
 Маркевич М. «Нащо мені чорні брови».
 Майборода Г. «Полягли жита». «Я марила всю ніч».
 «Запливай же, роженька весела». «Гаї шумлять».
 Надененко Ф. «Без вас вам все сказав би знову».
 «Осінь». «Сонце». «Чорнії брови, карії очі».
 «Прощай». «Чого з'являєшся мені у сні...».
 «Квіти останні». «Силует».
 Рубець О. «Думи мої, думи...».
 Ревуцький Л. «Ну, розкажи». «Не питай». «Брате мій».
 Скворода Г. «Стоїть явір над водою».
 Степовий Я. «Із-за гаю», «Сонце сходить» (вір. Т.Шевченка).
 «Слово». «Місяць ясененький» (вір. Л.Українки)
 «Утоптала стежечку». «Ноктюрн». «Ой, три шляхи широкі» (вір. Т. Шевченка)
 «Зацвіла в долині». «Степ». «Вечірня пісня».
 Стеценко К. «Хотіла б я піснею стати». «Стояла я і слухала весну».
 «Дивлюсь я на яснії зорі» (вір. Л. Українки).
 Шамо І. «Україно, любов моя». «Києве мій». «Не шуми, калинонько». «Незабудка» (вір. Д. Луценка).

НОТНА ЛІТЕРАТУРА

1. Пісні для голосу в супроводі фортепіано. – К.: Музична Україна, 1975.
2. Романси композиторів України для голосу і фортепіано. Упор. М. Завалишина.
3. Романси українських композиторів – класиків. Для жіночого голосу в супроводі фортепіано. – К.: Музична Україна, 1990.

ТВОРИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ, ЧИТАННЯ З АРКУША ТА ТРАНСПОНУВАННЯ

ШКІЛЬНІ ПІСНІ

Вербицький М.	«Гімн України».
Гебера Г.	«Вчителька».
Гайворонський М.	«Їхав стрілець на війноньку».
Долинський М.	«Жила собі на лінієчці нота».
Дубравін С.	«Дощова пісенька».
Дремлюга М.	«Розквітали яблуні в садах», «Пісня про школу».
Завалишина М.	«Квіти», «Ми любимо весну», «Букет мамі».
Іванников М.	«Приходьте в ліс», «Скрипочка співає», «Наша мама».
Касьянов В.	«Рідна мова», «Земле, доле моя».
Кишко І.	«Рідний край».
Кириліна І.	«Дім під дахом голубим», «Я співаю від душі».
Карасьов М.	«Новорічна хороводна», «Рибка».
Крижанівський Д.	«Реве та стогне Дніпр широкий».
Левітова Л.	«Біля річки», «Калинова сопілочка».
Лисянський Л.	«Скільки сонечка кругом».
Лисенко М.	«Зажурилася Україна», «Ой, зійшла зоря вечірняя», «Вийшли в поле косарі».
Лазаренко А.	«Каштани».
Надененко Ф.	«Сніжок».
Попатенко Т.	«Урок», «Це для нас», «Кошеня», «Цуценя».
Поклад І.	«Дикі гуси», «Краю мій лелечий».
Рождественський Р.	«Водичка».
Рожавська О.	«Сонечко», «Коломийка».
Сандлер Л.	«Колискова».
Шевченко Ю.	«Мій голубе ніжний», «Що казало сонце», «Бембалабемба».
Білоруська народна пісня	«Сів комарик на дубочок».
Грузинська народна пісня	«Сонце».
Латиська народна пісня	«Вій, вій вітерець».
Російська народна пісня	«У ворот воротиков».
Словацька народна пісня	«Спи, моє серденько».

Українські народні пісні: «Над річкою бережком»,»
«На городі будяк», «Подольночка».

НОТНА ЛІТЕРАТУРА

1. Салевич В. Збірка пісень. - Харків, 2002.
2. Пісні для учнів 3-4 кл. загальноосвітньої школи. Упор. Л. Греков. К.: Музична Україна, 1987 р.
3. Пісні з дитячих кінофільмів. Для дітей молодшого і середнього віку. - К: Музична Україна, 1980 р.
4. Українські народні пісні для дітей. Упор. Верещагіна. – К.: Музична Україна, 1986 р.
5. Українські народні пісні Лемківщини. Оброб. М. Колеси. – К.: Советский композитор, 1959 р.
6. Улыбка. Популярные песни из детских мультфильмов и телефильмов. Упор. Матвеева. - Вып. 1. – М.: Музыка, 1989.
7. Українські народні пісні для високого голосу і дуети в супроводі фортепіано. Упор. В. Миркотан. - М.: Музыка, 1974. Хрестоматія.
8. Музыка, 1 клас. Упор. С. Науменко. Кримнавчпеддержвидав, 2004.

РЕКОМЕНДОВАНІ ТВОРИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ В ІНСТРУМЕНТАЛЬНОМУ АНСАМБЛІ СКРИПКА І ФОРТЕПІАНО

- Бах І.С. Шість сонат для скрипки і фортепіано. Зошит 1-М.: Музгиз, 1954.
- Бетховен Л.В. Каприс для скрипки і фортепіано. Варшава. Польське музичне видавництво, 1970.
Complete string quartets. Транскрипція для гри на фортепіано в чотири руки. Op. 74,95, 127, 130-133,135.
- Бізе Ж. Квітнева пісня. Старовинна пісенька. Пастораль.
- Брамс Й. Угорські танці №1, №8. М. Музыка, 1981.
- Венявський Г. Легенда. Скерцо – тарантела. М.: музика, 1989.
- Верьовка Г. Лірична пісня для скрипки і фортепіано. К, 1936.
- Вівальді А. Концерт ля мінор для скрипки і фортепіано.
Концерт Соль мажор для 2-х скрипок з фортепіано.
Муз.1966.
- Лисенко М. Елегія пам'яті Т. Шевченка.-к,1950.
- Ліст Ф. Угорська рапсодія для скрипки і фортепіано. Концертна обробка І. Губая. –М: музгиз, 1955.
- Лядов О. П'єси у перекладі для скрипки і ф-но. –М: Музыка,1974.
- Моцарт В.А. Сонати для скрипки і фортепіано. Ред. Б. Паумгартнера і Мюллера. М.: Музыка,1988.

НОТНА ЛІТЕРАТУРА

1. П'єси італійських композиторів XVII – XVIII ст.. для скрипки і фортепіано. Упор. Ю. Уткін. –М: Музыка, 1972.
2. П'єси радянських композиторів для скрипки і фортепіано. - Упор. і ред. М.Бугачевська. Вип. 2.-М: Сов. Композитор,1972.
3. Прокоф'єв С. П'ять п'єс з музики до балету «Попелюшка».
4. Обр. для скрипки і ф-но М. Фіхтенгольца. –М: Музыка, 1969.

5. Ревуцький Л. Українські народні пісні. Аранж. для 2-х скрипок з фортепіано А. Циніса. –К.,1971.

6. Римський – Корсаков М. Фантазія на теми з опери «Золотий півник».

7. Сарасате П. Циганські наспіви. Для скрипки і фортепіано. –К: Муз. Україна, 1967.

8. Твори вірменських композиторів для скрипки і фортепіано. –М: Сов. композитор, 1988.

ФОРТЕПІАННІ АНСАМБЛІ

- Аренський А. Сюїта для двох фортепіано. Вальс тв. 33.
Аратян В. Лірична пісня. Марш.
Бах І.С. Алегро з сонати сі мінор. Адажіо. Арія (Страсті по Матфію).
Бетховен Л.В. Турецький марш до п'єси «Афінські руїни». Шість варіацій. Три марші.
Брамс І. Угорські танці.
Бородін О. Полька ре мінор. Танець дівчат з опери «Князь Ігор». Гімн великому місту з балету «Мідний вершник». Біля струмка.
Гайдн Й. Угорське рондо. Вчитель та учень (варіації). Симфонія II.
Гаврилін В. Одинока гармонь. Весела прогулянка. Полька ре мінор.
Гендель Г. Алегро з «Музики на воді».
Гершвін Дж. Пісня Порги з опери «Порги і Бесс».
Глінка М. Вальс – фантазія. Краков'як з опери «Іван Сусанін». Марш Чорномора з опери «Руслан і Людмила».
Гріг Е. Сюїта «Пер – Гюнт».
Глієр Р. Гімн Великому місту з балету «Мідний вершник». Біля струмка.
Гуно Ш. Вальс з опери «Фауст».
Дворжак А. Слов'янські танці.
Дебюссі К. Танець ляльки. Вальс ре бемоль мажор.
Дунаєвський І. Увертюра до к-му «Діти капітана Гранта».
Євлахов О. Вальс з балету «Ивушка».
Ешпай А. Російська грайлива. Колискова. Танець.
Золотарьов В. Дві українські народні пісні.
Кац С. Чотирнадцять дитячих п'єс для фортепіано.
Колодуб Ж. Пісня.
Косенко В. Гавот.
Крейн А. Плясова.
Мендельсон Ф. Шість дитячих п'єс. Ноктюрн.
Мійо Д. Сюїта «Скарамуш».
Мірзоєв М. Марш.
Моцарт В.А. Марш До мажор. Увертюра з опери «Чарівна флейта».
Лисенко М. Транскрипція на тему запорізького маршу.
Мусоргський М. Гопак з опери «Сорочинський ярмарок». Колокольний дзвін з опери «Борис Годунов».
Онеггер А. Концертино.
Прокоф'єв С. Вальс з опери «Війна і мир». Пісня без слів. Буре з балету «Попелюшка». Гавот з класичної симфонії.
Равель М. Фокстрот. Павана сплячої красуні.
Раков М. Весняне пробудження. Поетична картинка. Полька.

- Гумореска.
- Рахманінов С. Італійська полька. Романс. Баркарола з сюїти «Фантазія».
- Римський – Корсаков М. Симфонічна сюїта «Шехерезада».
- Свиридов Г. «Зимова дорога» музична ілюстрація до повісті
О. Пушкіна «Заметіль».
- Скорульський О. Танок сніжинок з балету «Лісова пісня».
- Соловйов – Седов В Галоп. Перепляс. Полька – кадрийль.
- Сорокін К. Вальс тв.31.
- Соснін С. Марш мишенятки з музичної казки «Кіт у чоботях».
- Соколовський Ю. «На велотреці».
- Стравінський І. Колискова з балету «Жар – птиця».
- Танєєв С. Романс.
- Хачатурян А. Погоня з балету «Чіпполіно». Вальс з драми «Маскарад».
Танці з балету «Гаяне».
- Хренніков Т. Адажіо, вальс з балету «Гусарська балада».
Дві п'єси з опери «Хлопчик – велетень». Пісня. Танець.
- Чайковський П. Вальс з балету «Лускунчик». Вальс квітів з балету
«Спляча красуня». Чотири російські пісні.
- Шостакович Д. Святковий вальс. Прелюдія. Тарантела. Сумна пісня.
Концертіно. Весняний вальс з балетної сюїти №2.
- Шуман Р. Дитячий бал (6 танцювальних п'єс). Експромт.
Шуберт Ф.Лендлери. Симфонія ся мінор.
- Штраус І. Полька До мажор.
- Щуровський Ю. Фуга. Поема. Гумористичний танець. Іспанський
Танець. Місячне сяйво.

9. ОСНОВНА НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування інструментально-виконавського досвіду майбутнього вчителя музичного мистецтва: навч. метод. посіб. для студ. вищ. навч. зал. / Л.І. Гаркуша, О.С. Економова – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. -84с. (6 екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв).

2. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних навичок і вмій студентів на заняттях з основного музичного інструмента (фортепіано): навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. зал. / Л.І. Гаркуша, О.С. Економова // К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013. – 100с. (30 екзем. в бібліотеці інституту мистецтв).

3. Концертмейстерський клас і ансамбль: програма для музично-педагогічних факультетів підготовки вчителів початкових класів і музики педагогічних інститутів / укл. А.Г. Болгарський, М.А. Мойсеєва –К: УДПУ, 1997.-23с.(1 екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв).

4. Куришев Є.В. Музичний архів Бориса Грінченка/, В. Куришев. -2-е вид., доп. – К.: Київський у-т імені Бориса Грінченка, 2011.-104с. (4 екзем. в бібліотеці Інститут мистецтв).

5. Куришев Є.В. Поезія Бориса Грінченка у творчості українських композиторів та виконавців: навч.-реперт. Посіб. для студ. ВНЗ / Є.В. Куришев. К.: Київ, у-т імені Бориса Грінченка, 2013.-208с. (4 екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв).

6. Голубовская Н.И. Искусство педализации. – Л.: Сов. Композитор, 1985,-96с. Посилання на електронний варіант: <http://kubg.edu.ua/4872/>.

7. Либерман Е.Я. Работа над фортепианной техникой. – М.: Искусство, 1985.- 144с.Посилання на електронний варіант:<http://kubg.edu.ua/4871/>.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Возная И., Геталова О. Аккомпанемент /Изд. Композитор, СПб, 2009.

2. Живов Л. Работа в концертмейстерском классе над пушкинскими романсами М.Глинки (О работе концертмейстера, М., Москва, 1974р.

3. Живов Л.Подготовка концертмейстеров – аккомпаниаторов в музыкальном училище /Методические записки по вопросам музыкального воспитания, М.,1996.

4. Клименко Ж.А.Робота над основними навичками ансамблевого виконання. – Луцьк: РВВ «Вежа» Волинського держ. ун.-ту імені Лесі Українки, 2006, - 16с.

5. Крючков Н.А. Искусство аккомпанемента как предмет обучения. / Н.А. Крючков. – Л.; Музгиз, 1961, -72с.

6. Концертмейстерский класс /Сост. В.И. Пустовит // Программы педагогических институтов для специальности №2119 «Музыка». – М: Просвещение, 1980 – Сб. 14 – С 115-134.

7. Концертмейстерский класс и ансамбль // Программа педагогических институтов для специальности №2119 «Музыка». – М: Просвещение, 1980 – Сб. 25. С 36- 60.

8. Концертмейстерський клас і ансамбль: програма для музично-педагогічних факультетів та факультетів підготовки вчителів початкових класів і

музики педагогічних інститутів / укл. А.Г.Болгарський, М.А.Моїсеєва – К: УДПУ, 1997. – 23с.

9. О работе концертмейстера: Учебное пособие для фортепианных факультетов вузов.-М:Музыка,1974.-160с.

10. Подольская В.В. Развитие навыков аккомпанемента с листа / В.В. Подольская // О работе концертмейстера / Ред.- сост. М. Смирнов. – М.; Музыка, 1974. – С 88-110.

11. Пустовит В.И. Концертмейстерская подготовка студентов музыкально-педагогического факультета: метод. пособие. – Минск; Минский гос. пед. институт, 1985. 42с.

12. Радина И. О. Работа концертмейстера со студентом-вокалистом // О мастерстве ансамблиста; ст.. науч. Труд. / И. Радина. Л.; Изд. ЛОЛГК, 1986 – С73-83.

13. Рафалович О.В. Транспонирование в классе фортепиано / ред. Л. Раабена. / - Л.: Музыка,1963.-37с.

14. Урываев С. Заметки о работе концертмейстера-пианиста в ДМШ / С, Урываев // О мастерстве ансамблиста; сб. науч тр. / отв. Ред.. Воронина Т.А. – Л.; Изд. ЛОЛГК, 1986. – С 84-91

15. Шендерович К. В концертмейстерском классе. Размышления педагога. – М. : Музыка,1996.-206с.

16. Шляхи удосконалення художньо-естетичної освіти учнівської молоді в умовах відродження національної культури. КДПУ-1992р.